

Turun maahanmuuttajapalvelut ja uusi kotoutumislaki

Mika Helva, 25.03.24

Ohjaus- ja neuvonta (kotolaki10§)

Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kunta vastaa siitä, että sen alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta. Ohjausta ja neuvontaa voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja.

Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa. Kunnan on tarvittaessa ohjattava maahanmuuttaja 14 §:ssä tarkoitettuun osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin, 15 §:ssä tarkoitettuun monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin taikka kunnan, hyvinvointialueen, muun viranomaisen, oppilaitoksen, korkeakoulun, järjestön, yhdistyksen, yhteisön tai muun kotoutumista edistävän toimijan kotoutumista tai asettautumista edistävään palveluun tai toimintaan.

International House Turku

- International House Turku toteuttaa jo nyt lain tarkoittamaa ohjaus- ja neuvontapalvelua monikielisesti (tällä hetkellä 18 kieltä).
- Palvelua toteutetaan omien omakielisten ohjaajien kautta sekä kilpailutettuna ostopalveluna MVKK:lta.
- Palvelu toteutetaan Monitorissa, jossa toimii myös Kela ja jossa on Varhaiskasvatuksen sosiaaliohjausta sekä työllisyyspalvelujen päivystys. Vielä tarvitaan synergiaetuna muiden valtion viranomaisten palveluneuvontaa (migri, dvv ja verottaja – näilläkin neuvontavelvoite)
- Rahoitus tulee tällä hetkellä valtionosuushankkeista (osaamiskeskus sekä ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen) – jatkossa valtionosuudet.

Virtuaalinen kotoutumisalusta

- Turku kehittää Vince-hankkeessa virtuaalista kotoutumisalustaa ja kehitetään kotoutumisbottia.
- Se toimii 30 kielellä.
- Tarkoitus on tarjota Turun osalta ohjaus- ja neuvontapalveluja sitä kautta.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (kotoL14§)

Kunnan on laadittava osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi maahanmuuttajalle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta työttömille työnhakijoille, alaikäisenä ilman huoltajaa tullut, saa lasten kotihoidontukea sekä niistä, jotka pyytävät suunnitelmaa ja se todetaan tarpeelliseksi.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on käynnistettävä viipymättä, kun kunta saa tiedon tällaisesta henkilöstä.

Suunnitelman pohjalta ohjataan palveluihin.

Monialainen arvio (kotoL 15§)

Kunnan on yhdessä hyvinvointialueen kanssa laadittava monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi maahanmuuttajalle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka on otettu Suomeen pakolaiskiintiössä, tullut alaikäisenä perheenjäsenenä, on ihmiskaupan uhri, saa muuta kuin tilapäistä toimeentulotukea tai tarvitsee muuten hyvinvointialueen ja kunnan palvelujen yhteensovittamista.

Arvioinnin aikana selvitetään maahanmuuttajan tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria ja kielitaito sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen merkittävästi vaikuttavat tekijät. Arviointiin voi sisältyä myös työ- ja toimintakyvyn arviointia. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin.

Kotoutumis- ja monial. kotosuunnitelma (§16-17)

Jos edellä mainittujen arviointien perusteella henkilö tarvitsee kotoutumissuunnitelman tai monialaisen kotoutumissuunnitelman, se tulee laatia.

§21 voidaan laatia perheen kotoutumissuunnitelma, jos huoltajat antavat tähän suostumuksen.

Kotoutumissuunnitelman tarkistaminen (§22)

Kunnan on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista. Kotoutumissuunnitelma on tarkistettava kunnan aloitteesta kotoutuja-asiakkaan palvelutarpeessa tai elämäntilanteessa tapahtuneiden muutosten johdosta taikka kotoutuja-asiakkaan pyynnöstä.

Kotoutumissuunnitelma on kuitenkin tarkistettava vähintään kuuden kuukauden välein.

Kunnan ja hyvinvointialueen on seurattava monialaisen kotoutumissuunnitelman toteutumista. Monialainen kotoutumissuunnitelma on tarkistettava kunnan tai hyvinvointialueen aloitteesta kotoutuja-asiakkaan palvelutarpeessa tai elämäntilanteessa tapahtuneiden muutosten johdosta taikka kotoutuja-asiakkaan pyynnöstä. Monialainen kotoutumissuunnitelma on kuitenkin tarkistettava vähintään kuuden kuukauden välein.

Monialaisen kotoutumissuunnitelman tarkistuksen suorittaa kunta yhdessä hyvinvointialueen ja kotoutuja-asiakkaan kanssa.

Kotoutumissuunnitelmat Turussa

- Turussa työttömien työnhakijoiden kotoutumissuunnitelmat laaditaan kuntakokeilun kotoutumistiimissä – palvelu on osa IHTun palveluvalikkoa ja sijoittuu työllisyyspalvelujen ja maahanmuuttajapalvelujen rajapinnalle. Kotoutumistiimissä on 1+16 virkailijaa ja he palvelevat Turun lisäksi Paimion ja Sauvon asiakkaita. Henkilöiden palkkakulut tulevat valtiolta, koska Turku ei ole osoittanut tähän palveluun omaa henkilökuntaa.
- Kotiäitien ja alaikäisten suunnitelmat laatii maahanmuuttajapalveluissa virassa oleva kotoutumisasiantuntija. Palkkakulut katetaan kunnan saamalla pakolaiskorvauksilla.

Asettautumissuunnitelmat

- Turussa tehdään työvoimaan kuulumattomille asettautumissuunnitelmia, jotka ovat vapaamuotoisia ja lähtevät asiakkaan tarpeista. Tarkoitus on määritellä asiakkaan kaikki Turkuun asettautumisen tarpeet ja hakea niihin ratkaisu (lasten päivähoito tai koulut, puolison työllistyminen, asuminen, harrastukset...)
- Asettautumissuunnitelmia tehdään kv-opiskelijoille ja työssä oleville tai työhön tuleville.
- Asettautumissuunnitelmien tekemisen voi aloittaa jo ennen maahan tuloa.

Kotoutumista edistävien palveluiden järjestäminen (§12)

Kotoutumista edistävät palvelut järjestetään osana työvoimapalveluita, muita kunnallisia peruspalveluita, kansallista koulutusjärjestelmää, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvaeluita, Kansaneläkelaitoksen palveluita taikka järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa.

Kotoutumiskoulutuksen järjestäminen §27

Kunta vastaa siitä, että kunnassa on tarjolla kotoutumiskoulutusta kunnassa asuvien kotoutuja-asiakkaiden tarvetta vastaavasti. Kunnan on ohjattava kotoutuja-asiakas, joka ei ole oppivelvollinen, osallistumaan kunnan tai muun tahon toteuttamaan kotoutumiskoulutukseen.

Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, josta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa. Kotoutumiskoulutus voidaan toteuttaa myös omaehtoisena opiskeluna.

Kunnan on lisäksi sovitettava kotoutumiskoulutus yhteen kotoutumishjelmaan sisältyvien palveluiden, kunnan muiden palveluiden, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen palveluiden sekä kansallisen koulutusjärjestelmän kanssa siten, että kotoutuja-asiakkaan käytössä on yhteen sovitettuja työllistymistä ja ammatillista osaamista edistäviä palvelukokonaisuuksia.

Kotoutumiskoulutus työnhakijoille

- Työttömille työnhakijoille palvelut järjestetään osana ELY-keskuksen kilpailuttamia työvoimapalveluja, joista merkittävin on kotokoulutus. Turun kaupunki on osallistunut tähän kilpailutukseen oman yhtiönsä Taitokoulutus Oy:n kautta. Rahoitus tulee työvoimapoliittisena palveluna valtion 51-momentilta. Jatkossa näitä voidaan järjestää omana toimintana tai ostaa markkinoilta.
- Henkilöitä ohjataan myös vapaan sivistystyön järjestämiin omaehtoiseihin kotokoulutuksiin, joiden rahoitus tulee vapaan sivistystyön okm-rahoituksena.

Kotivanhempien kotokoulutus

- Kotivanhemmille – käytännössä äideille Turku järjestää kotouttavaa toimintaa kolmikannalla (opetuksesta ja opettajista vastaa Turun suomenkielinen työväenopisto, lastenhoidosta Turun varhaiskasvatuspalvelut sekä koordinoinnista ja monikielisistä ohjaajista maahanmuuttajapalvelut). Opetus rahoitetaan vapaan sivistystyön rahoituksella ja muuten kulut katetaan pakolaiskorvauksilla.
- Koulutuksen ohjaajat ovat työllistettyjä ja samalla kehitetään heidän työelämävalmiuksia. He suorittavat samalla oppisopimuksella osatutkintoja (koulunkäyntiohjaaja tai ohjaaja).
- Tulemme saamaan tämän kehittämiseen Amif-rahoitusta ja silloin palvelu muuttuu seudulliseksi ja koulutuksia voidaan edelleen kehittää.
- Vuoden 2025 alusta tähän tulee valtionosuutta.

Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus

- Jos aikuisella maahanmuuttajalla ei ole kotimaassaan ollut mahdollisuutta koulunkäyntiin, luku- ja kirjoitustaitoa voi opiskella aikuisten perusopetuksessa tai vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksessa. Jos maahanmuuttaja osaa lukea ja kirjoittaa omalla kielellä, mutta hänen tarvitsee opiskella lukemista ja kirjoittamista latinalaisilla aakkosilla, vaihtoehtona voi myös olla puuttuvien taitojen opiskeleminen kotoutumiskoulutuksen yhteydessä.
- Turussa aikuisten perusopetuksessa tapahtuva koulutus on Turun ammatti-instituutissa ja lisäksi tätä on Linnasmäki opistolla.
- Rahoitus OKM

Nuorisotakuukoulutus

- Koulutus on tarkoitettu heikossa opiskelu- tai työmarkkina-asemassa oleville 18-38 –vuotiaille maahanmuuttajanuorille.
- Pääpainona koulutuksessa on antaa nuorelle sellainen suomen kielen osaaminen, että hän pärjää toisen asteen koulutuksessa ja työelämässä suomen kielellä. Lisäksi selkeytetään hänen suunnitelmia ja tuetaan koulutus- ja työllisyystavoitteiden hahmottamisessa. Vahvistetaan sosiaalisia valmiuksia, ehkäistään syrjäytymistä ja edistetään kulttuurista integraatiota.
- OKM koulutuskorvaukset ja Turun kaupunki omarahoitusosuudet.

Kotoajan ylittäneiden kielikoulutus

- Ensisijaisesti kotoutumisajan ylittäneiden aikuisten perustaitojen vahvistaminen ja maahanmuuttajien kielikoulutus, jota järjestää Turun suomenkielinen työväenopisto.
- Kaksi rinnakkaista ryhmää opistotalolla, joissa on 24 h/vko opetusta.
- Kaksi ryhmää, joissa opetusta on vain 2 h viikossa, joista toinen on Työpisteen Pansion yksikön työllistetyille ja toinen on Linnankadulla kotoutumisen osaamiskeskuksessa kaikille työllistetyille ym.
- Näiden lisäksi Työväenopistolla on monipuolinen valikoima eritasoisia suomenkielen koulutuksia.
- Rahoitus on OKM:n hankerahalla.

Welcome to Turku ohjelma

- WtT on kotoutumista edistävä valmennusohjelma, jonka tarkoituksena on Turun pitovoiman vahvistaminen, osallistujien elämänlaadun parantaminen, yhteisöllisyyden/yhteenkuuluvuuden edistäminen, tukiverkostojen kehittäminen ja vahvistaminen sekä ohjaaminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
- Se koostuu yksilö- ja ryhmävalmennuksista, työpajoista, tapahtumista ja muusta ryhmätoiminnasta sekä suomen ja ruotsin opintopiireistä. Ohjelman toteutuksessa hyödynnetään kokemusasiantuntijoita.
- Moduulit 1. Finnish culture and language, 2. Life in Turku ja 3. Working life and entrepreneurship
- Valmennuksen kielenä on pääsääntöisesti englanti.
- Tällä hetkellä rahoitus on hankerahalla Talent-hanke.

Muita kulttuuri- ja liikuntapalveluja

- Muita kotoutumista tukevia kulttuurisia palveluita:
- Kulttuurisensitiiviset liikuntapalvelut
- Monikielinen kirjakokoelma ja monikielinen kirjasto
- Yhdessä kolmannen sektorin kanssa toteutettavat kulttuuritapahtumat

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (§25)

Kunnan on järjestettävä kotoutuja-asiakkaille yhteiskuntaorientaatio mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkiellillään tai muutoin hyvin osaamallaan kielillä ottaen huomioon kotoutuja-asiakkaiden kunnassa esiintyvät palvelu- ja kielelliset tarpeet. Monikielisen yhteiskuntaorientaation voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja.

Yhteiskuntaorientaation on vähintään sisällettävä tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio Turussa

- Turussa alkaa huhtikuun alussa YKS-hanke, jossa kehitetään yhteisöllisen kotoutumisen starttia ja sen tuloksia voidaan hyödyntää myös yhteiskuntaorientaatioissa.
- Yhteiskuntaorientaation vaatimuksia avaava asetus ei ole vielä edes lausunnoilla.
- Ajatuksena monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisessä on hyödyntää International House Turun monikielisiä asiakasohjaajia sekä hankkia muiden kielten osalta palvelua yhdistyksiltä tai muilta palvelutarjoajilta.

Suomi tutuksi palvelut

- Kaupungin kulttuuripalveluihin tutustumispaketti kotokoulutuksissa oleville
- Opiskelija vierailee ainakin pääkirjastossa, Turun Filharmonisen orkesterin kenraaliharjoituksessa, Turun Kaupunginteatterissa sekä yhdessä tai kahdessa museossa ja yhdessä tai kahdessa Liikuntapalveluiden järjestämässä tilaisuudessa. Lisäksi Nuorisopalveluihin ja Suomi tutuksi: Extra -tapahtumin kukin ryhmä voi osallistua kerran.
- Suomi tutuksi -tarjonnan avulla kaupunki varautuu tilanteeseen, jossa kulttuuripalveluihin tutustuminen on pakollista kotoutujalle osana yhteiskuntaorientaatiota, ja jossa suomen kielen opetusta järjestävä taho on velvoitettu viemään opiskelijat Suomi tutuksi -tapahtumiin kotoutumissuunnitelman osana.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lapsen ja nuoren tuki §34

Kunta järjestää alaikäisenä ilman huoltajaa tulleelle kunnan palveluja. Hyvinvointialueen ja kunnan on yhteensovitettava ilman huoltajaa maahan tulleelle lapselle tai nuorelle järjestämänsä palvelut.

Turun tarjoamat palvelut alaikäisille ilman huoltajaa tulleille

Turku järjestää alaikäisille lapsille varhaiskasvatuspalvelut osana muuta varhaiskasvatusta.

Opetuksessa on valmistavaa opetusta ennen siirtymistä tavallisiin ryhmiin ja alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille tuettua koulutusta peruskoulun suorittamiseksi.

Turku tarjoaa myös muita kaupungin palveluja kuten vapaa-ajan palveluja heille.

Rahoitus on osana opetustoimen rahoitusta.

Sopimus kuntaan ohjaamisesta ja kotoutumisen edistämisestä §42-44

Kunta voi tehdä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa sopimuksen kiintiöpakolaisten tai vastaavien henkilöiden kuntaan ohjaamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Kunnan tehtävänä on asunnon järjestäminen, vastaanoton toimenpiteiden järjestäminen sekä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, ohjaus ja neuvonta - mukaan lukien ohjaaminen tarvittaessa muiden viranomaisten palveluihin sekä kotoutumista edistävien palvelujen järjestäminen.

Pakolaisten vastaanotto Turussa

- Turussa kaupunginhallitus on hyväksynyt vastaanottosopimuksen, jossa kiintiönä on 50 henkeä vuodessa.
- Turussa pakolaisten vastaanottoa koordinoi kotoutumisasiantuntija ja avustaa kotoutumisohjaaja sekä kielitarpeiden mukaan asiakasohjaajat.
- Asunnot on järjestetty TVT Oy:n kautta.
- Kaikki kiintiöpakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisesta aiheutuvat kulut katetaan pakolaiskorvauksilla.

Kotoutumisen edistäminen kunnassa §45-46

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla sekä asetettava tähän liittyvät tavoitteet.

Kunta vastaa kotoutumishjelman järjestämisestä käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä maahanmuuttajien palvelutarve edellyttää. Kunta vastaa siitä, että kotoutumishjelmaan sisältyvät ja muut kunnan kotoutumista edistävät palvelut muodostavat kotoutumista edistävän tarkoituksenmukaisen ja tarvittaessa monialaisen palvelukokonaisuuden.

Kotoutumisen edistäminen Turussa

- Turussa on koto-ohjelma, joka hyväksyttiin päivitettyinä kesäkuussa 2023.
- Jatkossa laaditaan lain edellyttämä kotoutumishjelma.
- Turussa on maahanmuuttokoordinaattori sekä maahanmuuttopalveluista vastaava palvelujohtaja ja erityisasiantuntija yhteisöjen kanssa tehtävää työtä varten.
- Turussa on laadittu lisäksi kotoutumisindeksi.

Kunnan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmä §48

Kunnan on asetettava maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen suunnittelunsa ja toimeenpanonsa kehittämistä sekä hyvien väestösuhteiden edistämistä varten paikallistason monialainen yhteistyöryhmä, jos maahanmuuttajien palvelutarve kunnassa sitä edellyttää.

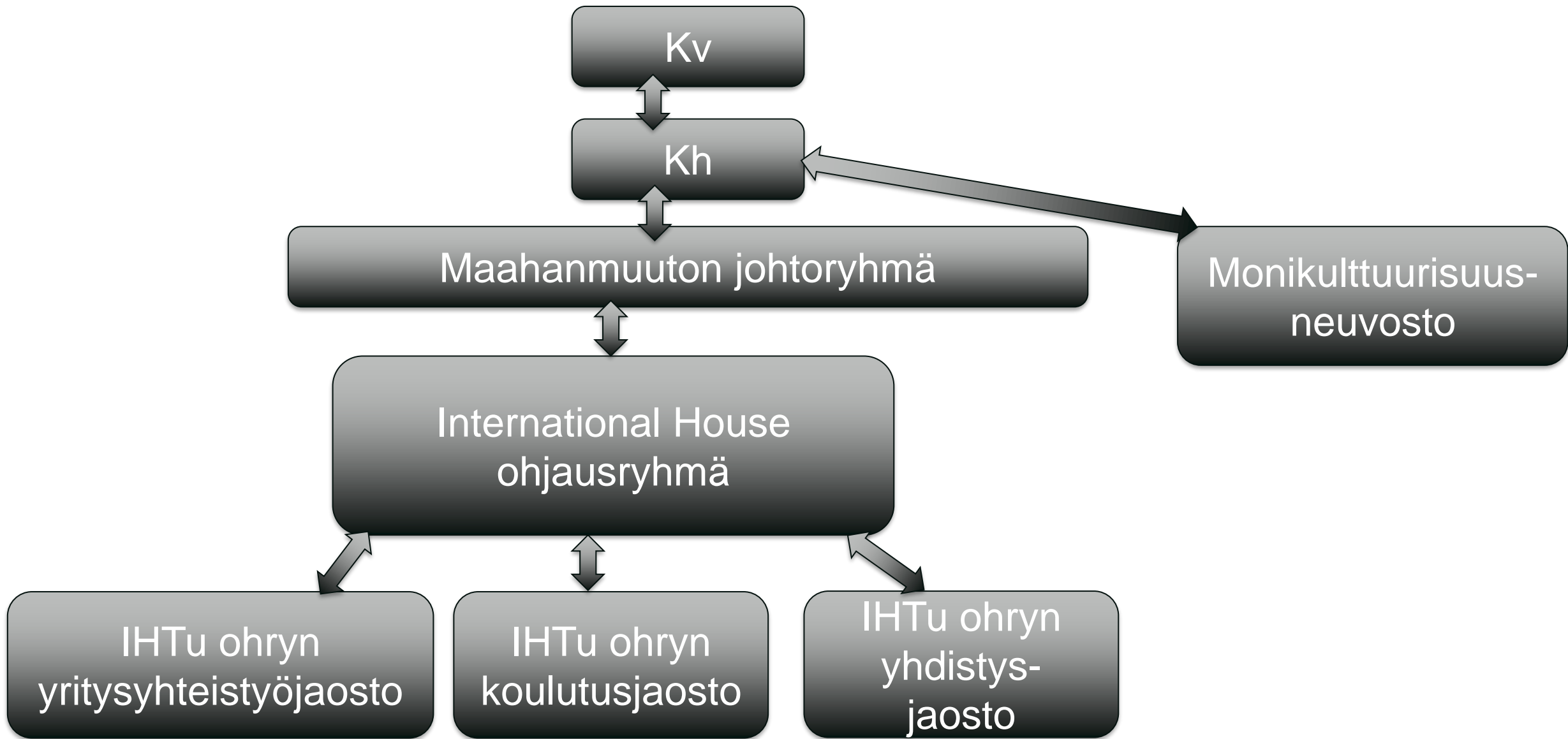
Yhteistyöryhmään voivat osallistua kunnan lisäksi hyvinvointialue, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, muu alueen kunta, poliisi, vastaanotto- tai järjestelykeskus, muu viranomainen, järjestö, yhdistys ja yhteisö, elinkeinoelämän edustaja sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja toteuttava palveluntuottaja.

Turun yhteistyöryhmät

- Turussa on monikulttuurisuusneuvosto
- Turussa on International House Turku ohjausryhmä, jossa on edustettuna kaupungin omien toimijoiden lisäksi ELY-keskus, Migri, DVV ym. viranomaistahot sekä sillä on koulutusjaosto, jossa on edustettuna kaikki Turussa koulutuspalveluja kotoutujille tarjoavat oppilaitokset ja edelleen yritysjaosto. Tänä vuonna ollaan perustamassa yhdistysjaosto
- International House Turun ohry on muutettavissa myös lain edellyttämäksi yhteistyöryhmäksi.

**INTERNATIONAL
HOUSE
TURKU**